

DEKLARACIJA O INOVATIVNOSTI V JAVNEM SEKTORJU

Deklaracijo Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) o inovativnosti v javnem sektorju je konec maja, v okviru ministrskega zasedanja v Parizu, sprejelo in potrdilo **40 držav**.

Gre za pomemben mejnik v rastoči svetovni praksi inovacij v javnem sektorju. Pošilja namreč močan signal, da gre za vsebine, za katere vlade po vsem svetu menijo, da predstavljajo prednostne naloge. Obenem dokazuje, da obstaja konsenz o konceptih in načelih inovacij v javnem sektorju. Deklaracija tako zagotavlja poenotenje delovanja in upravljanja na področju inovativnosti, zagotavlja skupna načela ter podpira širitev in izboljšanje upravljanja inovativnosti za obravnavanje različnih izzivov in izkoriščanje priložnosti za boljše delovanje.

Deklaracija temelji na večletnih izkušnjah in praksah vodilnih držav in strokovnjakov za inovativnost v javnem sektorju. Vsebina je nastajala v okviru obširnega javnega posvetovanja že od leta 2014. Slovenija je bila kot članica vpeta v pripravo besedila že od samega začetka.

Izpostavlja **5 ključnih stebrov**, in sicer:

- 1. Politična in finančna podpora inovativnosti**, ki je v jedru vseh javnih storitev in del vsakdanjika javnega uslužbenca (preko zagotavljanja sredstev in podpore za dobro delovanje).
- 2. Dvig kompetenc javnih uslužbencev** za potrebe reševanja vse kompleksnejših izzivov (preko modulov usposabljanj in dogodkov znotraj inovacijske skupnosti).
- 3. Podpora in spodbujanje javnih uslužbencev k preseganju ustaljenih načinov dela**, eksperimentiranju ter testiranju novih pristopov za zagotavljanje boljših in trajnejših rešitev (preko sprejemanja kulture odprtosti, učenja iz napak in sodelovanja med sektorji in posameznimi vzpostavljenimi silosi).
- 4. Podpora sodelovanju in soustvarjanju z različnimi akterji družbe** (z uporabo različnih oblik s ciljem zagotovitve, da bodo inovacijska prizadevanja temeljila na izkušnjah in ustreznem strokovnem znanju, obenem z iskanjem priložnosti za partnerstvo z drugimi državami pri čezmejnih izzivih, ki zahtevajo inovativne pristope).
- 5. Spodbujanje izmenjav in dostopnosti pridobljenih znanj in izkušenj** s področja novih načinov delovanja (preko sistematičnega učenja (tako iz primerov dobrih kot tudi slabih praks) in vzpostavljene platforme za prenos dobrih praks).

Deklaracija področje inovativnosti definira kot **strateško področje prihodnosti** in izraža skupno stališče vlad po vsem svetu glede možnih načinov kako podpreti, izboljšati in razširiti inovacije, da bi optimizirali rezultate in izkoristili nove priložnosti.

ZAKAJ JE INOVATIVNOST PRIHODNOST?

Javne uprave po svetu se vsakodnevno soočajo z zelo podobnimi vprašanji, namreč, kako se odzivati na vse zahtevnejšo **kompleksnost** sodobnega sveta, nenehne **spremenbe** in obenem uresničiti vse večja **pričakovanja** državljanov.

To logično zahteva tudi inovativnost – torej uresničiti nekaj novega v kontekstu, da bi dosegli željeni učinek.

Inovativnost ni le stalno izboljševanje, ampak gre za uporabo novih prijemov na nove načine – tako v obstoječih kot novih okoljih.

Ni dovolj, da **novost** samo **uvedemo**, inovacija mora imeti tudi **učinek** v boljšem rezultatu, večji **učinkovitosti** in **zadovoljstvu uporabnikov**.

Vendar inovativnost v javnem sektorju ni le stvar občasnega navdiha. Vlade imajo danes navidezno neskončno izzivov, ki jih morajo reševati.

Revščina. Padec zaupanja v vlado. Neenakost. Izobraževanje. Duševno zdravje. Demografske spremembe. Podnebne spremembe. Raznolikost. Gospodarska rast. Izguba biotske raznovrstnosti. Digitalna transformacija. Seznam se nadaljuje in se včasih spreminja glede na poudarek ali vrstni red prednostnih nalog v različnih kontekstih posameznih držav, pri čemer je rdeča nit vsakega izziva – **stvari se morajo spremeniti**.

Nezadovoljstvo zaradi statusa »quo« se v mnogih primerih veča, zato se pričakuje, da se stvari izboljšajo – ali gre preprosto za boljše delo v tem, kar se že dogaja ali pa za pripravo na svet prihodnosti – in za vse to so potrebne **inovacije**.

Zgodovina nam kaže, da samo zato, ker se stvari morajo spremeniti, to ne pomeni, da se dejansko tudi bodo. Velikokrat namreč (še posebej v okviru javnega sektorja) obstajajo sistemske pristranskosti za ohranjanje statusa »quo«.

Torej, če ne prihaja do inovacij, čeprav je to potrebno, je potrebno premišljeno prizadevanje, kako področje inovativnosti uvrstiti na dnevni red.

In ravno to je namen deklaracije – predstavlja jasen signal, da so inovacije v javnem sektorju pomembne in ključne za naš boljši jutri. Pomenijo zavestno odločitev ali bomo aktivno (so)ustvarjali našo prihodnost oziroma jo bomo samo sprejeli takšno kakršna prihaja.

KAJ NAM PRINAŠA DEKLARACIJA IN SODELOVANJE Z OPSI OECD?

Inovacije se nanašajo na stvari, ki so nove v kontekstu, torej na stvari, ki še niso bile narejene. Zato je inovacija – tako proces kot rezultat – nenehno spreminjajoča se praksa. Inovacije iz leta 2019 so namreč popolnoma drugačne od inovacij iz leta 2000, kaj šele od tistih iz leta 1900.

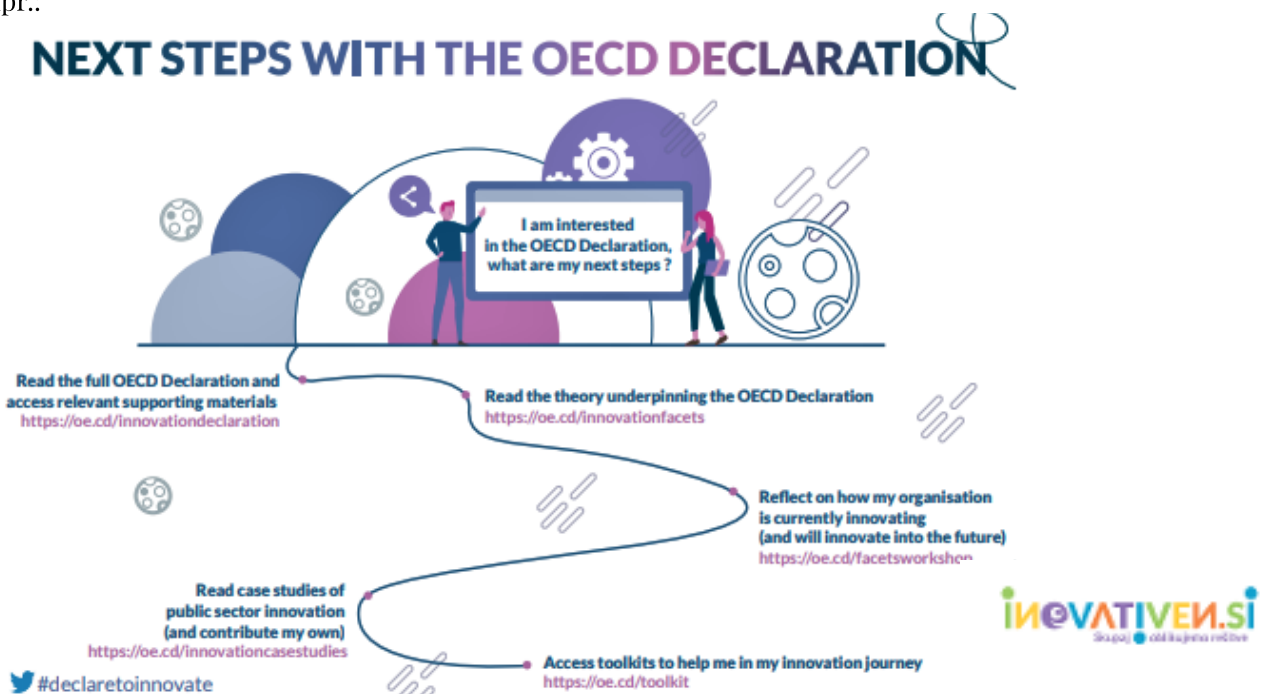
Zato je bila izbrana „deklaracija“ kot neke vrste način instrument sistematizacije implementacije aktivnosti vezanih na področje inovativnosti. Določa načela, ne pa posebnosti, ker ne vemo (in nikoli ne bomo), kaj natančno je treba storiti v določenih okoliščinah. Inovacije se bodo namreč še naprej razvijale, pri čemer pa je zelo pomembno, da imamo vzpostavljen način, ki le-te sistematično podpira.

Deklaracija OECD predstavlja torej način, da se bolje zastavijo vprašanja in ne dajejo dokončni odgovori. Poskuša pomagati, da se jasno izpostavi vprašanje inovacij v javnem sektorju, da bi olajšali osnovne dileme o inovacijah, kot npr.:

»Kako lahko podpiramo inovacije sistemsko in kontinuirano, da bi dosegli določene cilje?« namesto »Kaj je inovacija in zakaj jih potrebujemo?«.

OPSI (Observatory of Public Sector Innovation) OECD se je ob sprejetju deklaracije zavezal, da bo nadaljeval svoje delo v smeri spodbujanja in promoviranja inovacij v javnem sektorju. Med drugim bodo zagotavljali platformo za dialog in izmenjavo znanja med državami in nadalje sistematično zbirali, analizirali in objavljali primere inovativnih praks na OPSI portalu. Slovenija ima trenutno objavljenih 8 dobrih praks, kar nas uvršča v zgornjo tretjino držav sveta.

Prav tako bodo še naprej podpirali posamezne države pri njihovih prizadevanjih za spodbujanje inovacij, kar je z vidika Slovenije smiselno izkoristiti in tudi preko njihovega znanja in kontaktov širiti zavedanje in vsebino na naše aktivnosti in s tem zagotavljati kar najvišjo dodano vrednost našim ključnim projektom.

Več informacij si lahko preberete na:

<https://oecd-opsi.org/projects/innovationdeclaration/>

Celotna deklaracija v angleškem jeziku je dostopna na:

<https://oecd-opsi.org/wp-content/uploads/2018/11/OECD-Declaration-on-Public-Sector-Innovation-English.pdf>

Obenem vas obveščamo, da je s 1. julijem 2019, na spletni domeni Gov.si, vzpostavljeno spletno mesto, namenjeno vsem vsebinam našega projekta Inovativen.si.